

V Bruseli 19. februára 2020
(OR. en)

6179/20

TELECOM 19
CYBER 23

SPRIEVODNÁ POZNÁMKA

Od: Jordi AYET PUIGARNAU, riaditeľ,
v zastúpení generálneho tajomníka Európskej komisie

Dátum doručenia: 19. februára 2020

Komu: Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, generálny tajomník Rady Európskej únie

Č. dok. Kom.: COM(2020) 63 final

Predmet: SPRÁVA KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU A RADE
o implementácii, fungovaní a účinnosti domény najvyššej úrovne .eu od
apríla 2017 do apríla 2019

Delegáciám v prílohe zasielame dokument COM(2020) 63 final.

Príloha: COM(2020) 63 final

V Bruseli 19. 2. 2020
COM(2020) 63 final

SPRÁVA KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU A RADE

**o implementácii, fungovaní a účinnosti domény najvyššej úrovne .eu od apríla 2017 do
apríla 2019**

OBSAH

1.	ÚVOD	2
2.	ZHRNUTIE	2
3.	PRÁVNY RÁMEC DOMÉNY .EU	3
	3.1. Súčasný rámec	3
	3.2. Nový rámec	3
4.	REGISTER DOMÉNY .EU	3
	4.1. Plnenie finančných a zmluvných záväzkov	4
5.	DOMÉNA .EU	5
	5.1. Všeobecné trendy	5
	5.2. Značka domény .eu	5
	5.3. Marketing a komunikácia	6
	5.4. Viacjazyčnosť	7
	5.5. Vplyv zamýšľaného vystúpenia Spojeného kráľovstva z EÚ	7
6.	DÔVERYHODNOSŤ A BEZPEČNOSŤ	9
	6.1. Bezpečné názvy domén	9
	6.2. Obmedzenie protiprávnych registrácií	9
	6.3. Spolupráca v oblasti boja proti počítačovej kriminalite	10
	6.4. Alternatívne riešenie sporov	10
	6.5. Stabilita, bezpečnosť a kontinuita činností	10
7.	MEDZINÁRODNÉ VZŤAHY	11
8.	VPLYV NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	12
9.	ZÁVER	12

1. ÚVOD

Táto správa sa týka domény najvyššej úrovne .eu s kódom krajiny (country code Top-Level Domain, resp. ccTLD), čiže internetovej domény Európskej únie a jej variantov v iných písmach tak, ako ju riadi a spravuje nezisková organizácia EURid (Európsky register internetových domén) ako jej správca (ďalej len „register domény .eu“) na základe zmluvy o koncesii na poskytovanie služieb, ktorá bola uzavretá s Komisiou. V zmysle článku 8 nariadenia (ES) č. 733/2002 z 22. apríla 2002 o zavedení domény najvyššej úrovne .eu (ďalej len „nariadenie o doméne .eu“) je Komisia povinná predkladať Európskemu parlamentu a Rade správu o implementácii, fungovaní a účinnosti domény .eu každé dva roky. Táto správa sa vzťahuje na obdobie od 1. apríla 2017 do 31. marca 2019 (ďalej len „sledované obdobie“).

2. ZHRNUTIE

Z hľadiska počtu 3,7 milióna registrovaných názvov domén je doména .eu celosvetovo siedmou najväčšou doménou ccTLD. Rast počas sledovaného obdobia stagnoval z dôvodu vyspelosti trhu s názvami domén. Doména .eu však svojimi výsledkami nezaostala za inými doménami ccTLD napriek výraznému zníženiu registrácií na doméne .eu, ktoré spôsobilo zamýšľané vystúpenie Spojeného kráľovstva z Európskej únie, a pozastaveniu platnosti domén v dôsledku prísnejších kontrol registračných údajov.

Vzhľadom na rastúcu konkurenciu sa register domény .eu zamerával vo zvýšenej miere na kvalitu služieb a bezpečnosť, a nie na cenu. Tento postup sa osvedčil: miera obnovovania názvov domény .eu naďalej dosahuje vysoké hodnoty a za obdobie, na ktoré sa táto správa vzťahuje, vzrástla zo 78,6 % na 80 %.

Okrem toho register domény .eu naďalej podporoval DNSSEC¹, t. j. bezpečnostné rozšírenie systému DNS (Domain Name System), vykonal opatrenia v oblasti kybernetickej bezpečnosti, zaviedol nové iniciatívy na predchádzanie protiprávnym registráciám a spolupracoval s orgánmi na presadzovanie práva a inými štátnymi orgánmi na národnej aj európskej úrovni v rámci boja proti nezákonným činnostiam, ktoré sa týkajú názvov domény .eu. Register domény .eu udržiava vysoko odolnú a spoľahlivú technickú infraštruktúru s cieľom zabezpečiť, aby priestor názvov domény .eu zostal dostupný pre všetkých používateľov internetu.

Podpora jazykovej rozmanitosti v Európe a rozširovanie viacjazyčnosti v rámci domény .eu zostáva prioritou. Na konci sledovaného obdobia sa očakávalo, že reťazec znakov .ev v gréckom písme by mohol byť spustený na konci roka 2019. Týmto míľnikom by sa úspešne zavŕšilo úsilie zamerané na podporu všetkých písiem v Európskej únii, ktoré nie sú latinka².

Vo všeobecnosti doména .eu naďalej funguje efektívne a zabezpečuje prístup k digitálnemu jednotnému trhu bezpečným a dôveryhodným spôsobom, čím umožňuje Európanom zviditeľňovať svoju európsku identitu online.

¹ Bezpečnostné rozšírenie systému názvov domén (Domain Name System Security Extension).

² Reťazec znakov .ev v gréckom písme sa nakoniec zaviedol 14. novembra 2019, čo nespadá do rámca tejto správy.

3. PRÁVNÝ RÁMEC DOMÉNY .EU

3.1. Súčasný rámec

Doména .eu sa zaviedla nariadením o doméne .eu (v znení zmien³) a nariadením (ES) č. 874/2004, ktorým sa stanovujú pravidlá verejnej politiky týkajúce sa implementácie a funkcií domény najvyššej úrovne .eu a zásady, ktorými sa riadi registrácia (v znení zmien⁴).

3.2. Nový rámec

V roku 2017 Komisia posúdila regulačný rámec domény .eu na základe procesu preskúmania v rámci Programu regulačnej vhodnosti a efektívnosti (REFIT) a následne vykonala jeho revíziu. Komisia na základe verejnej konzultácie a posúdenia vplyvu⁵ a po pozitívnom ohlase zo strany výboru pre kontrolu regulácie predložila legislatívny návrh s cieľom nahradiť súčasné nariadenie, resp. nariadenia týkajúce sa domény .eu. Tento návrh sa v konečnom dôsledku stal súčasťou legislatívy ako nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/517 o zavedení a fungovaní mena domény najvyššej úrovne .eu, ktorým sa mení a zrušuje nariadenie (ES) č. 733/2002 a zrušuje nariadenie Komisie (ES) č. 874/2004 (ďalej len „revidované nariadenie o doméne .eu“).

Revidované nariadenie o doméne .eu poskytuje právnu flexibilitu pre doménu .eu v záujme prispôsobenia sa zmenám na trhu, modernizuje štruktúru jej spravovania⁶ a rozširuje kritériá oprávnenosti pre názvy domény .eu, aby si občania EÚ mohli zaregistrovať názov domény bez ohľadu na miesto ich trvalého pobytu. Revidované nariadenie o doméne .eu nadobudlo účinnosť 18. apríla 2019. Začne sa uplatňovať od 13. októbra 2022, kedy sa zrušia nariadenia č. 733/2002 a č. 874/2004, s výnimkou ustanovení o rozšírení kritérií oprávnenosti, ktoré sa uplatňujú od 19. októbra 2019.

4. REGISTER DOMÉNY .EU

Na základe procesu verejnej súťaže bola vybratá nezisková organizácia Európsky register internetových domén (EURid), s ktorou bola v roku 2004 uzavretá zmluva o koncesii na poskytovanie služieb, aby sa mohla stať prevádzkovateľom registra domény .eu, ktorý je zodpovedný za organizáciu, správu a riadenie domény .eu a jej variantov v ďalších písmach. Po uskutočnení nového procesu verejnej súťaže register EURid získal v roku 2014 zmluvu na druhé obdobie. Táto zmluva bola predĺžená z 1. apríla 2019 do 12. októbra 2022.

EURid je neziskovým združením zriadeným podľa belgického práva s hlavným sídlom v Bruseli. EURid vlastní tri spoločnosti, ktoré slúžia ako regionálne pobočky a boli založené v Taliansku, Českej republike a Švédsku. Úlohou združenia EURid

³ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1137/2008 z 22. októbra 2008.

⁴ Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady č. 1654/2005 z 10. októbra 2005; č. 1255/2007 z 25. októbra 2007, č. 560/2009 z 26. júna 2009 a č. 516/2015 z 26. marca 2015.

⁵ https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/initiatives/ares-2017-2402460_en.

⁶ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/new-rules-will-boost-eu-governance-and-extend-its-reach>.

je „vytvárať dôveryhodný priestor domény .eu pre koncových používateľov udržateľným spôsobom prostredníctvom prevádzkovej excelentnosti a zároveň poskytovať služby výnimočnej kvality svojim akreditovaným registrátorom“.

Združenie EURid má dvoch zakladajúcich členov, DNS Belgium (register. be) a Istituto di Informatica e Telematica (register. it), ako aj deväť ďalších členov a strategickú radu, ktorá pozostáva z 13 zástupcov. Organizáciu vedie generálny riaditeľ a riadiaci tím, ktorý tvorí osem osôb. Na konci sledovaného obdobia mal EURid 56 zamestnancov na plný úväzok pracujúcich na siedmich oddeleniach v štyroch regionálnych pobočkách. Väčšina zamestnancov pôsobí v rámci tímu vonkajších vzťahov a technického oddelenia.

4.1. Plnenie finančných a zmluvných záväzkov

EURid spravuje doménu .eu ako externá organizácia nezávislým spôsobom. Komisia však pozorne sleduje finančnú situáciu a plnenie zmluvných záväzkov registra EURid v súlade s ustanoveniami právneho rámca domény .eu a so zmluvou o koncesii na poskytovanie služieb. Komisia vykonáva svoju úlohu dozorného orgánu preskúmaním auditovaných ročných účtovných závierok, polročných a ročných finančných správ, návrhov rozpočtov, ako aj plánov stratégie a prevádzky registra domény .eu. Finančné otázky sa prerokúvajú na polročných zasadnutiach a ad-hoc stretnutiach.

Počas obdobia, na ktoré sa vzťahuje táto správa, bola finančná situácia registra EURid porovnateľná s predchádzajúcimi dvomi rokmi, pričom ročné príjmy tvorili približne 13 miliónov EUR a náklady 11 miliónov EUR. Po schválení účtovnej závierky a rezerv predstavoval prebytok odvedený do Európskej únie v súlade s podmienkami zmluvy o koncesii na poskytovanie služieb sumu 2 863 036 EUR za účtovný rok 2017 a 1 347 883 EUR za účtovný rok 2018.

Na konci roka 2018 disponoval EURid finančnými rezervami na účely odpisového fondu (0,5 milióna EUR), investičného fondu (0,6 milióna EUR), sociálneho fondu (2,4 milióna EUR), fondu na pokrytie právnych záväzkov (1,2 milióna EUR) a pracovného kapitálu (0,2 milióna EUR), ktoré doplnil o novú rezervu na účely ukončenia zmlúv (0,9 milióna EUR).

V roku 2018 Komisia vykonala audit rôznych administratívnych a finančných aspektov riadenia registra domény .eu. Výsledkom tohto auditu bolo viacero odporúčaní, ktoré sa vykonávajú v roku 2019 v súlade s akčným plánom dohodnutým medzi Komisiou a EURid. Tieto odporúčania sa zameriavajú najmä na preskúmanie politiky registra EURid v oblasti obstarávania, preskúmanie politiky registra EURid v oblasti konfliktu záujmov, objasnenie pravidiel a prístupov k tvorbe rezerv, vytvorenie konzistentného prístupu pri uzatváraní zmlúv s externými konzultantmi, preskúmanie účinnosti a efektívnosti regionálnych pobočiek, vyhodnocovanie činností súvisiacich s marketingom a zvyšovaním povedomia a organizovanie auditu v oblasti plnenia zmluvných povinností raz ročne.

5. DOMÉNA .EU

5.1. Všeobecné trendy

S počtom 3,7 milióna registrovaných názvov domény .eu na konci prvého štvrťroka 2019 je doména .eu jedenástou najväčšou doménou najvyššej úrovne a zostáva siedmou najväčšou doménou ccTLD na celom svete⁷. Počet registrácií predstavuje približne 1 % globálneho trhu s názvami domén, ktorý tvorí viac než 350 miliónov názvov domén rozdelených medzi 1 486 TLD.

Na konci roka 2017 bol zaznamenaný 1,5 % rast, no v roku 2018 bol rast záporný na úrovni 3,4 %. Záporný rast bol v porovnaní s ostatnými doménami ccTLD spôsobený dvoma netypickými faktormi: zamýšľaným vystúpením Spojeného kráľovstva z Európskej únie (ktoré je bližšie vysvetlené v časti s názvom „Vplyv zamýšľaného vystúpenia Spojeného kráľovstva z EÚ“) a pozastavením približne 58 000 názvov domén v priebehu roka 2018 v dôsledku prísnejších kontrol oprávnenosti.

Vo všeobecnosti výsledky domény .eu korešpondujú s výsledkami iných ccTLD, ktoré boli spoločne postihnuté nízkymi mierami rastu na trhu s názvami domén v priebehu dvojročného časového rámca tejto správy. Existuje niekoľko dôvodov takýchto nízkych mier rastu. Trendy uvedené v predchádzajúcej správe naďalej pretrvávajú, ako napr. vyspelosť kľúčových domácich trhov a zvýšená konkurencia spôsobená príchodom nových generických domén najvyššej úrovne (gTLD). Počas obdobia, na ktoré sa vzťahuje táto správa, získali podiel na trhu aj náhradné možnosti, ako napr. účty na sociálnych sieťach pre fyzické osoby a podnikateľské subjekty a aplikácie na trhu mobilných telefónov, a to najmä v prípade rozvíjajúcich sa trhov^{8,9}.

Podľa krajiny registrácie boli na konci prvého štvrťroka 2019 hlavnými trmi domény .eu Nemecko, Holandsko, Francúzsko, Poľsko a Taliansko. Počas obdobia, na ktoré sa vzťahuje táto správa, Spojené kráľovstvo kleslo zo štvrtej na šiestu priečku, zatiaľ čo podiel Portugalska na registráciách domény .eu sa takmer zdvojnásobil, čo preukazuje, že názvy domén môžu stále dosahovať dvojciferný rast.

5.2. Značka domény .eu

V uplynulých rokoch bol trh s názvami domén, a najmä so široko zaužívanými doménami najvyššej úrovne, ovplyvnený výrazným zintenzívnením konkurencie vzhľadom na zavedenie nových generických domén najvyššej úrovne, ako napr. *.hotel* alebo *.shop*. Konkurencia sa zintenzívnila a množstvo nových registrov ponúka veľmi nízke ceny a uplatňuje agresívne marketingové techniky zamerané na registrátorov a maloobchodných predajcov.

⁷ Správa CENTRstats o globálnych TLD za 1. štvrťrok 2019, 27. vydanie (*CENTRstats Global TLD report Q1 2019*), <https://www.centri.org/statistics-centri/quarterly-reports.html>.

⁸ EURid et al, Štúdia trhu DNS pre oblasť Blízkeho východu a priľahlých krajín (*Middle East and Adjoining Countries DNS Marketplace Study*), ICANN 2016 <https://www.icann.org/news/announcement-2016-02-26-en>.

⁹ Oxford Information Labs et al, Štúdia trhu DNS pre krajiny Latinskej Ameriky a Karibskej oblasti (*Latin American and Caribbean DNS Marketplace Study*), 2017 <https://www.icann.org/public-comments/lac-dns-marketplace-2016-09-22-en>.

EURid sa v reakcii na tento vývoj zameriava na kvalitu a bezpečnosť, a nie na cenu, pričom naďalej propaguje doménu .eu ako dôveryhodnú značku s európskym pokrytím. Táto stratégia sa osvedčila: miera obnovovania názvov domén .eu (ktorá je vo všeobecnosti ukazovateľom dôvery a lojálnosti zákazníkov) naďalej dosahuje vysoké hodnoty a počas obdobia, na ktoré sa táto správa vzťahuje, vzrástla zo 78,6 % na 80 %.

5.3. Marketing a komunikácia

V súlade so svojím strategickým cieľom, ktorým je dôraz na kvalitu a bezpečnosti, a nie na cenu, EURid v oblasti marketingu a komunikácie vykonával tieto činnosti:

- zverejnenie novej úvodnej stránky *trust.eurid.eu* na webovom sídle EURid s cieľom zdôrazniť názov domény .eu ako značku, ktorá znamená dôveru a bezpečnosť dosahovanú uplatňovaním opatrení, ktoré zabezpečujú vysokú úroveň kybernetickej bezpečnosti a aktívne znižujú riziká zneužitia názvov domén,
- zorganizovanie dvoch úspešných online kampaní na zvýšenie povedomia v roku 2018. Krajiny, v ktorých sa kampane uskutočnili (okrem iných aj Poľsko, Nemecko, Francúzsko a Španielsko), boli vybraté na základe miery rastu domény .eu a podpory registrátorov, ktorí organizujú kampane na propagovanie domény .eu,
- partnerstvo s akreditovanými registrátormi domény .eu bolo posilnené prostredníctvom spoločne financovaného marketingového programu registra EURid, z ktorého môžu byť registrátorom preplatené oprávnené náklady na propagačné činnosti v súvislosti s názvami domény .eu až do výšky 100 %. V rokoch 2017 a 2018 sa z programu spolufinancovalo viac než 120 kampaní,
- registrátori naďalej využívajú systém kompenzácií EURid, ktorý umožňuje znížené poplatky za nové registrácie. Registrátori oceňujú stabilitu systému, vďaka ktorej môžu propagovať doménu .eu pravidelne počas celého roka. Do systému sa zapojilo 327 registrátorov, čo predstavuje 93,3 % z celkového portfólia domény .eu a 97 % všetkých nových názvov domény v roku 2019,
- ako uznanie za inovácie a excelentnosť medzi držiteľmi názvov domény .eu EURid každoročne usporadúva odovzdávanie cien Web Awards. Víťazi Web Awards získajú balík cien, ktorý obsahuje aj trojmesačnú bilbordovú kampaň na bruselskom letisku. Účasť na podujatí bola najvyššia v roku 2018, keď bolo predstavených 200 nominácií a odovzdaných takmer 10 000 hlasov,
- EURid naďalej zefektívňoval svoju prítomnosť v sociálnych médiách, a to najmä prostredníctvom svojho účtu na Twitteri a kanálu YouTube.

Kľúčovými partnermi marketingových aktivít pre doménu .eu sú registrátori, ktorí sprístupňujú názvy domény .eu a komunikujú s držiteľmi domén. V rokoch 2017 až 2019 EURid pokračoval v svojom úsilí zameranom na skvalitňovanie služieb poskytovaných akreditovaným registrátorom a na zjednodušenie procesu registrácie.

Na konci prvého štvrťroka 2019 mala doména .eu 715 akreditovaných registrátorov. Počet registrátorov zostal počas uplynulých rokov relatívne stabilný aj napriek zvýšenej koncentrácii na trhu.

Podľa najnovšieho prieskumu spokojnosti medzi registrátormi, ktorý sa koná každé dva roky a uskutočnil sa koncom roka 2017, dosiahlo celkové ohodnotenie kvality vzťahov s registrom EURid úroveň 93 %, čo zodpovedá vysokému hodnoteniu z predchádzajúceho prieskumu. Registrátori vo všeobecnosti vysoko hodnotia spoľahlivosť a konštatujú, že názvy domény .eu sa ľahko predávajú a predstavujú dobrú investíciu¹⁰.

Za jednoznačné vyjadrenie uznania možno považovať ocenenie „Registry of the Year Award“, ktoré EURid získal v rokoch 2017 a 2018 od Rady európskych národných registrov domén najvyššej úrovne CENTR¹¹ na základe prieskumu, v ktorom hlasovalo viac než 100 registrátorov.

5.4. Viacjazyčnosť

EURid pokračoval vo svojom úsilí podporovať jazykovú rozmanitosť v Európe a rozširovať viacjazyčnosť v rámci domény .eu. Na konci prvého štvrťroka 2019 bol počet registrovaných internacionalizovaných názvov domén¹² (IDN) takmer 39 000, vďaka čomu sa doména .eu umiestnila v prvej dvadsiatke najväčších priestorov IDN na svete.

Po zavedení prípony .eю (ekvivalent domény .eu v cyrilskom písme) v júni 2016 sa začalo trojročné prechodné obdobie, ktorého cieľom bolo presadiť zásadu „zákaz miešania písma“ pre všetky názvy domén. V zmysle tejto politiky, ktorú presadzuje Internetová korporácia pre pridelenie názvov a čísel ICANN¹³ (Internet Corporation of Assigned Names and Numbers), sa musí názov domény aj jej prípona uvádzať tým istým písmom. Na konci prvého štvrťroka 2019 existovalo približne 1 900 názvov domén, ktoré boli zaregistrované s príponou .eю.

Pred obdobím a počas obdobia, na ktoré sa vzťahuje táto správa, EURid intenzívne pracoval na tom, aby príponu .ev (ekvivalent prípony .eu v gréckom písme) schválila korporácia ICANN. Žiadosť o príponu .ev narazila vo fáze hodnotenia na problémy vzhľadom na zistenie, že reťazec znakov by mohol byť zavádzajúco podobný reťazcu .eu a iným dvojznakovým reťazcom písaným veľkými písmenami. Na konci sledovaného obdobia sa očakávalo, že reťazec .ev v gréckom písme by mohol byť spustený koncom roka 2019. Týmto míľnikom by sa úspešne zavŕšilo úsilie zamerané na podporu všetkých písiem v Európskej únii, ktoré nie sú latinka.

5.5. Vplyv zamýšľaného vystúpenia Spojeného kráľovstva z EÚ

V zmysle nariadenia o doméne .eu v znení zmien musia byť držitelia názvov domény .eu osobami s pobytom v niektorom z členských štátov EÚ, na Islande, v Lichtenštajnsku alebo Nórsku, resp. musia byť občanmi týchto štátov, alebo musia byť podnikmi, resp. organizáciami usadenými v uvedených štátoch.

Po oznámení Spojeného kráľovstva z 29. marca 2017 o úmysle vystúpiť z Únie sa na základe rokovaní medzi Úniou a Spojeným kráľovstvom dospelo k dohode, ktorá stanovuje spôsob jeho vystúpenia (ďalej len „dohoda o vystúpení“) v súlade

¹⁰ <https://eurid.eu/en/news/2017-registrar-satisfaction-survey-findings/>.

¹¹ Council of European National Top-Level Domain Registries, www.centri.org.

¹² IDN sú názvy domén, ktoré obsahujú aj iné znaky než latinka.

¹³ <https://www.icann.org>.

s článkom 50 Zmluvy o Európskej únii (ZEÚ)¹⁴. Dohoda o vystúpení stanovuje prechodné obdobie, počas ktorého sa právo Únie bude vzťahovať na Spojené kráľovstvo, resp. uplatňovať v Spojenom kráľovstve. Preto počas tohto prechodného obdobia budú mať osoby s pobytom v Spojenom kráľovstve, resp. občania Spojeného kráľovstva, ako aj podniky a organizácie usadené v Spojenom kráľovstve, naďalej právo byť držiteľmi názvov domény .eu. Toto prechodné obdobie začne plynúť od dátumu vystúpenia¹⁵ a skončí sa 31. decembra 2020, pokiaľ sa Únia a Spojené kráľovstvo nedohodnú do 1. júla 2020 na jednorazovom predĺžení tohto prechodného obdobia o maximálne jeden alebo dva roky.

Po skončení uvedeného prechodného obdobia sa právo Únie nebude vzťahovať na Spojené kráľovstvo, resp. uplatňovať v Spojenom kráľovstve. Preto osoby s pobytom v Spojenom kráľovstve, ktoré nie sú občanmi niektorého z členských štátov EÚ, Islandu, Lichtenštajnska alebo Nórska, a podniky a organizácie usadené v Spojenom kráľovstve, ale nie v niektorom z členských štátov EÚ, na Islande, v Lichtenštajnsku alebo Nórsku, nebudú môcť byť v zmysle práva EÚ držiteľmi názvov domény .eu rovnako ako osoby s pobytom, resp. podniky a organizácie v iných tretích krajinách. Tento dôsledok nastane k dátumu vystúpenia v prípade, ak dohoda o vystúpení nenadobudne platnosť.

Prostredníctvom oznámenia s názvom „Vystúpenie Spojeného kráľovstva a pravidlá EÚ v oblasti mien domény .eu“ z 28. marca 2018, ktoré bolo aktualizované 18. júla 2019¹⁶, Komisia upozornila držiteľov názvov domény .eu, ktorí majú pobyt, resp. sú usadení v Spojenom kráľovstve, na dôsledky vystúpenia Spojeného kráľovstva z EÚ v zmysle ustanovení v dohode o vystúpení, ktoré nadobudnú platnosť v súvislosti prechodným obdobím. Okrem toho sa Komisia a EURid dohodli na akčnom pláne na zmiernenie účinkov možného scenára, pri ktorom dohoda o vystúpení nenadobudne platnosť, a na riadenie prechodu Spojeného kráľovstva na štatút tretej krajiny, ktorý pozostáva z komunikácie s registrátormi a držiteľmi domén a z prechodných opatrení pre registrované názvy domén, ktoré patria osobám s pobytom v Spojenom kráľovstve¹⁷.

Vplyv zamýšľaného vystúpenia Spojeného kráľovstva z EÚ na doménu .eu začal byť citeľný v roku 2018. V prípade osôb s pobytom v Spojenom kráľovstve viedla možnosť straty nároku na registráciu názvov domény .eu k zrušeniu registrácií, neobnovovaniu registrácií a k zníženiu počtu nových registrácií. Okrem toho niektorí registrátori so sídlom v Spojenom kráľovstve prestali ponúkať doménu .eu. V dôsledku toho počet registrácií domény .eu v Spojenom kráľovstve klesol z približne 240 000 na 190 000 na konci prvého štvrťroka 2019, čo predstavuje pokles o 24 %.

¹⁴ Ú. v. EÚ C 384 I, 12.11.2019, s. 1.

¹⁵ Dátumom vystúpenia môže byť dátum nadobudnutia platnosti dohody o vystúpení alebo v prípade, ak sa tak nestane, 1. február 2020 – pokiaľ nedôjde k ďalšiemu predĺženiu lehoty stanovenej v článku 50 ods. 3 ZEÚ. Pozri rozhodnutie Európskej rady (EÚ) 2019/1810 prijaté po dohode so Spojeným kráľovstvom z 29. októbra 2019, ktorým sa predlžuje lehota podľa článku 50 ods. 3 Zmluvy o EÚ, Ú. v. EÚ L 278, 30.10.2019, s. 1.

¹⁶ https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/file_import/eu_domain_names_en_0.pdf.

¹⁷ <https://eurid.eu/en/register-a-eu-domain/brexit-notice/>.

6. DÔVERYHODNOSŤ A BEZPEČNOSŤ

6.1. Bezpečné názvy domén

DNSSEC¹⁸ je bezpečnostné rozšírenie DNS, ktoré sa zaviedlo a podporuje v rámci domény .eu od roku 2013. DNSSEC zabezpečuje, aby používatelia komunikovali so správnym webovým sídlom, a zabraňuje útokom typu „man in the middle“ z falošných webových stránok.

Aby rozšírenie DNSSEC riadne fungovalo, digitálnym podpisom musí disponovať jednak doména najvyššej úrovne, ako aj jednotlivé názvy domén. Po podpise samotnej domény .eu najvyššej úrovne v roku 2010 začal EURid podporovať aj podpis názvov domény .eu pomocou DNSSEC. Od roku 2015 začal EURid ponúkať zľavu z poplatku za každý správne podpísaný názov domény. Na konci prvého štvrťroka 2019 bolo prostredníctvom DNSSEC riadne podpísaných 540 000 názvov domén (15 % z názvov domény .eu). Pravidelné zvyšovanie počtu názvov domén podpísaných pomocou DNSSEC počas sledovaného obdobia preukazuje, že tieto opatrenia v oblasti poskytovania zliav motivovali registrátorov k nasadzovaniu DNSSEC a ponúkaniu tejto služby držiteľom domén. Aj keď doména .eu patrí z hľadiska zavedenia DNSSEC medzi najlepšie registre domén najvyššej úrovne s kódom krajiny ccTLD, je zrejmé, že na zvýšenie počtu registrácií nových názvov domény .eu bude potrebné ďalšie úsilie.

Vo všeobecnosti EURid podporuje svoju komunitu registrátorov v prijímaní noriem v oblasti kybernetickej bezpečnosti prostredníctvom webinárov a stretnutí, ako aj pravidelným poskytovaním informácií o DNSSEC a iných bezpečnostných opatreniach.

6.2. Obmedzenie protiprávných registrácií

Zabránenie protiprávnym registráciám názvov domén, ktoré sa využívajú na porušovanie autorských práv, predaj falšovaného tovaru, phishing, kybernetické útoky a šírenie malvéru, zostáva jednou z kľúčových priorít domény .eu. To sa realizuje verifikovaním platnosti registračných údajov vo vzťahu k splneniu kritérií oprávnenosti domény .eu¹⁹ a preverovaním nových registrácií, či sa v rámci nich nevyskytli podozrivé vzorce alebo anomálie.

V rámci preventívnych opatrení EURid každodenne kontroluje nové registrácie. V prípade zistenia údajov, ktoré vzbudzujú pochybnosti, sú držiteľia domén vyzvaní, aby údaje aktualizovali alebo opravili – v opačnom prípade im hrozí pozastavenie platnosti ich názvu domény. V roku 2017 bolo pozastavených 20 126 názvov domén, pričom v roku 2018 ich počet dosiahol 58 966.

V roku 2017 Univerzita v Leuvene vytvorila pre register EURid prediktívny systém na zisťovanie názvov domény .eu, ktoré by mohli byť zneužívané na protiprávne účely, a to na základe historických údajov a samoučiacich sa algoritmov. Tento

¹⁸ Bezpečnostné rozšírenie systému názvov domén (Domain Name System Security Extension).

¹⁹ Podľa nariadenia o doméne .eu je EURid oprávnený verifikovať platnosť registrácie, pričom držiteľ domény je v zmysle pravidiel registrácie povinný uchovávať úplné a presné osobné údaje, ako aj funkčnú e-mailovú adresu na účely komunikácie s registrom EURid.

system, ktorý je stále v štádiu vývoja, sa zameriava na to, aby sa predišlo samotnej aktivácii škodlivých názvov domén.

6.3. Spolupráca v oblasti boja proti počítačovej kriminalite

EURid pravidelne poskytoval súčinnosť orgánom na presadzovanie práva a iným príslušným orgánom na národnej aj európskej úrovni a pomáhal im v boji proti nezákonným činnostiam týkajúcim sa názvov domény .eu.

Na vnútroštátnej úrovni EURid aktívne spolupracoval s belgickým federálnym ministerstvom hospodárstva, belgickou colnou správou (Cybersquad) a prokuratúrou v Belgicku.

Na európskej úrovni EURid viedol pravidelný dialóg s tímom reakcie na núdzové počítačové situácie v európskych inštitúciách, orgánoch a agentúrach (CERT-EU) a ďalej rozvíjal spoluprácu s Europolom prostredníctvom výmeny štatistických údajov a trendov, realizovania spoločných projektov zameraných na boj proti počítačovej kriminalite²⁰ a organizovania spoločných seminárov²¹. V júni 2018 EURid a Medzinárodná koalícia pre boj proti falšovaniu (International Anti-Counterfeiting Coalition) podpísali memorandum o porozumení, aby sa zapojili do spoločného úsilia v boji proti počítačovej kriminalite v rámci domény .eu. EURid takisto pokračoval v spolupráci s EUIPO (Úrad Európskej únie pre duševné vlastníctvo) v oblasti notifikovania držiteľov ochranných známkov v prípade registrácie názvu domény .eu, ktorý je totožný s registrovanou ochrannou známkou v EÚ.

6.4. Alternatívne riešenie sporov

V júni 2017 EURid rozšíril možnosti pri iniciovaní alternatívneho riešenia sporov. Podpísal dohodu so Svetovou organizáciou duševného vlastníctva (WIPO), ktorá sa stala ďalším poskytovateľom alternatívneho riešenia sporov týkajúcich sa domény .eu a pridala sa k už existujúcemu poskytovateľovi, ktorým je rozhodcovský súd so sídlom v Prahe (Rozhodcovský súd Českej republiky). Charakteristickým znakom alternatívneho riešenia sporov, ktoré sa týka domény .eu, je možnosť podať sťažnosť online v ktoromkoľvek z úradných jazykov EÚ. Počas obdobia, na ktoré sa vzťahuje táto správa, bolo podaných 127 sťažností a vyriešených 130 sporov.

6.5. Stabilita, bezpečnosť a kontinuita činností

EURid udržiava vysoko odolnú a spoľahlivú technickú infraštruktúru s cieľom zabezpečiť, aby priestor názvov domény .eu zostal viditeľný a funkčný pre všetkých používateľov internetu. Vďaka tomu bol zachovaný neprerušovaný prístup k názvom domény .eu pre používateľov, ktorí sa na ne pripájali počas obdobia, na ktoré sa vzťahuje táto správa (čas bezporuchovej prevádzky predstavoval 100 %). Základom technickej infraštruktúry registra EURid sú dva servery názvov domén²²

²⁰ <https://www.europol.europa.eu/newsroom/news/europol-enhances-cybercrime-and-internet-security-cooperation-signing-mou-eurid>.

²¹ <https://www.europol.europa.eu/events/eurid-europol-cross-border-collaboration-in-fighting-cybercrime-workshop>.

²² Menné servery predstavujú základné prvky systému názvov domén a umožňujú vyhľadať názvy domén poskytnutím ich IP adries a umiestnenia.

v Amsterdame a Luxemburgu, ktoré dopĺňa kombinácia serverov spravovaných samotným registrom (Amsterdam, Ľubl'ana, Londýn a Praha) a externých poskytovateľov smerovania „anycast“, ako napr. DENIC, NetNod a Dyn/Oracle s mennými servermi po celom svete na účely podpory zónového súboru .eu.

Zavedenie a udržanie vysokého štandardu informačnej a sieťovej bezpečnosti zostáva dôležitým prvkom politiky registra EURid v ďalšom poskytovaní bezpečných a kvalitných služieb akreditovaným registrátorom domény .eu a verejnosti. EURid získal certifikáciu ISO²³ 22301 v roku 2017 pre riadenie kontinuity činností a v roku 2019 získal aj opätovnú certifikáciu pre normu informačnej bezpečnosti ISO/IEC 27001. Okrem toho v roku 2018 EURid posúdil a upravil svoju politiku zodpovedného sprístupňovania informácií (Responsible Disclosure Policy) a pokračoval v spolupráci s externou spoločnosťou v rámci vyhodnocovania a zlepšovania kybernetickej bezpečnosti a znižovania hrozieb.

EURid je priekopníkom v oblasti kontinuity činností medzi registrami ccTLD. Každoročne aktualizuje hodnotenie rizík a pravidelne prehodnocuje scenáre pokračovania svojich činností. V roku 2018 EURid realizoval dve cvičenia kontinuity činností simulujúce veľké havárie, ktoré posúdil a kladne ohodnotil nezávislý hodnotiteľ. Okrem toho sa vykonalo sedem testov obnovenia systému a redundancie po havárii, ktoré preukázali spoľahlivosť technickej infraštruktúry registra EURid.

7. MEDZINÁRODNÉ VZŤAHY

Počas sledovaného obdobia sa EURid naďalej zapájal do internetového ekosystému, a to najmä prostredníctvom týchto opatrení a činností:

- účasť na zasadnutiach korporácie ICANN v rámci rôznych výborov a pracovných skupín vrátane príspevku k úsiliu zameranému na budovanie kapacít menších registrov ccTLD v rámci plánovania kontinuity činností a obnovy systému po havárii,
- spolupráca s organizáciou UNESCO, spoločnosťou Verisign a organizáciami regionálnych registrov na výročnej Svetovej správe o internacionalizovaných názvoch domén (IDN World Report)²⁴ a podpora Medzinárodného roka pôvodných jazykov UNESCO 2019,
- pokračovanie iniciatívy .eu Academy²⁵, v rámci ktorej sa predstavitel'om ostatných registrov poskytovali školenia súvisiace s rôznymi oblasťami problematiky registrov,
- podpora stretnutí v rámci platformy EuroDIG (Európsky dialóg o riadení internetu) a Balkánskej školy o správe internetu, tzv. Balkan School on Internet Governance,

²³ Medzinárodná organizácia pre normalizáciu.

²⁴ www.idnworldreport.eu.

²⁵ <https://eurid.eu/en/about-us/initiatives/>.

- účasť na Fóre pre správu internetu v roku 2017 (Internet Governance Forum, IGF)²⁶ so seminárom o vplyve IKT na životné prostredie.

8. VPLYV NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

V záujme znižovania vplyvu svojich činností na životné prostredie sa EURid stal v roku 2012 prvým registrom s certifikátom EMAS²⁷ v Európe a v roku 2018 dokončil proces opätovnej certifikácie pre svoje ústredie v Belgicku a pobočky v Taliansku a Českej republike. EURid pokračoval vo validácii svojich emisií CO₂ a v nakupovaní certifikovaných emisných kvót CO₂ na ich kompenzáciu. Podporil aj projekt obnovy vrtov v Ugande, tzv. Uganda Borehole Project²⁸. V roku 2019 EURid sponzoroval úsilie zamerané na zalesňovanie oblasti Monchique v Portugalsku²⁹, ktorá bola zasiahnutá ničivými požiarimi v lete 2018.

9. ZÁVER

Doména .eu naďalej funguje efektívne a zabezpečuje prístup k digitálnemu jednotnému trhu, čím umožňuje Európanom zviditeľňovať svoju európsku identitu online a zároveň podporuje viacjazyčnosť.

Zvýšený dôraz na kvalitu služieb a bezpečnosť pomohol doméne .eu udržať si svoju pozíciu na trhu počas obdobia, na ktoré sa vzťahuje táto správa. Takisto priamo prispel k plneniu cieľov EÚ v oblasti zvyšovania dôveryhodnosti a bezpečnosti na internete, ako aj v rámci digitálneho jednotného trhu.

Doména .eu sa môže stať vzorom pre ostatné názvy domén z hľadiska budovania dôveryhodného a bezpečného priestoru názvov. S cieľom dosiahnuť širšie uplatňovanie bezpečnostných opatrení ako napr. DNSSEC, riešiť protiprávne registrácie a zabezpečiť, aby nezákonná činnosť a prípady zneužitia, ktoré sú evidentné v iných oblastiach ekosystému DNS, nemohli získať pevné miesto vo vzťahu k názvom domény .eu, bude potrebné vyvíjať neustále úsilie. Dobrá finančná situácia domény .eu umožní ďalej pokračovať v tomto úsilí.

Vďaka silnej základni zákazníkov, dobrým vzťahom s registrátormi a cieľovým opatreniam zameraným na geografické trhy s nedostatočnými službami a na občanov EÚ žijúcich v zahraničí má doména .eu potenciál ďalej posilňovať svoju pozíciu ako riešenie, ktoré budú uprednostňovať občania a podnikateľské subjekty v EÚ.

²⁶ www.intgovforum.org.

²⁷ Schéma EÚ pre environmentálne manažérstvo a audit (*EU Eco-Management and Audit Scheme*), registračné číslo BE-VL-000016, <https://eurid.eu/en/about-us/going-green/>.

²⁸ https://www.carbonfootprint.com/gs_ver_uganda_borehole.html,
<https://eurid.eu/en/news/eurid-supports-uganda-borehole-rehabilitation-project/>.

²⁹ <https://www.youtube.com/watch?v=yh-rJOLIHYE>.